

Medicine Rational Drug Use
company PTC Transparency
Code of Conduct
Prescriber Criteria
Good Governance
in Medicinal promotion

Participation
Rational Drug Use

Disclosure

Academic Detailing
Medicine Ethical
company Criteria

Participation
Transparency

Ethical Prescriber
Criteria Good

Governance
in Medicinal
PTC promotion

Academic
Detailing Drug

Generic name representative
Rational Drug Use

Law and Regulation
Pharmacist

Academic Detailing
Pharmacist

Ethical Transparency
Generic name

Criteria PTC

Prescriber Participation
Law and Regulation

Participation Generic name

เกณฑ์จริยธรรม

ว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย

: คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ

เกณฑ์ จริยธรรม

ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาในประเทศไทย

ที่ปรึกษา ศ.(คลินิก) นพ.อุดม ดชินทร, ดร.นพ.ปฐม สวรรค์ปัญญาเลิศ, พญ.จริยา แสงสัจจา
บรรณาธิการ ผศ.ดร.ภญ.สุนทรี ท.ชัยสัมฤทธิ์โชค, ภญ.วรสุดา ยุงทอง, ภญ.นภาพรณัฏฐ์ ภูริปัญญวานิช
ศิลปกรรม ทิพาพร ตีระธนะพิบูลย์

หนังสือเล่มนี้ใช้ฟอนต์ Quark (ควาร์ก) โดย วริทธิ์ ไชยกุล, KaniGa (คณิกา)
โดย เอกลักษณ์ เพียรพนาเวช ขอขอบคุณผู้ออกแบบฟอนต์ทุกท่านที่สร้างสรรค์ผลงาน
อันเป็นประโยชน์ต่อการพิมพ์ และอนุญาตให้เผยแพร่ในสื่อสาธารณะโดยไม่คิดมูลค่า
พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2557 จำนวน 20,000 เล่ม

จัดพิมพ์โดย สำนักยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข
พิมพ์ครั้งที่ 2 ธันวาคม 2557 จำนวน 7,000 เล่ม

จัดพิมพ์โดย แผนงานพัฒนาไกลเฝ้าระวังระบบยา (กพย.)

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์อักษรกราฟิคแอนด์ดีไซน์

คำนำ

การประชุมสมัชชาอนามัยโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 มีมติรับรองวาระการประชุมที่ WHA 41.17 เรื่อง "เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา" ถือได้ว่าเป็นการเปิดศักราชใหม่ของการผลักดัน การใช้ยาอย่างสมเหตุผล โดยให้ทุกภาคส่วนนำประเด็นจริยธรรมในการส่งเสริมการขายยาไปปรับใช้

ในประเทศไทย มีความพยายามนำแนวทางขององค์การอนามัยโลก มาดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งการพัฒนาเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาตามแนวทางขององค์การอนามัยโลกเป็นเกณฑ์กลางของประเทศ โดยให้ปรับปรุงให้ทันสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนนำเกณฑ์จริยธรรมไปประยุกต์ใช้และขยายเพิ่มเติม ได้บรรจุเป็นกลยุทธ์หนึ่งในนโยบายแห่งชาติด้านยา พ.ศ.2554 และยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยาแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559 ต่อมา คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ได้จัดทำ "เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย" ขึ้น โดยการมีส่วนร่วมในการจัดทำและรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นชอบต่อเกณฑ์จริยธรรมฯ ที่จัดทำขึ้นนี้ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2555 และกำหนดให้มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี

ปัจจุบัน คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลกำลังดำเนินการสร้างความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้องตามเกณฑ์จริยธรรมฯ เพื่อ

ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน ตั้งแต่โรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สถานศึกษา และสถานปฏิบัติการชุมชน รวมถึงผู้ประกอบการกิจด้านยา นำเกณฑ์จริยธรรมฯ ไปประยุกต์ใช้หรือนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย
ฉบับนี้ จึงเป็นเกณฑ์จริยธรรมฯ ฉบับแรกที่ใช้เป็นเกณฑ์กลางของประเทศทุกภาคส่วนสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือขยายเพิ่มเติม โดยการปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมฯ นี้ เป็นเป้าหมายที่พึงประสงค์ที่ทุกภาคส่วนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาให้บรรลุผล

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้สั่งใช้ยา เภสัชกร บริษัทยา ผู้แทนยา สถานพยาบาล และสถานศึกษา จะนำเกณฑ์จริยธรรมฯ นี้ เป็นแนวทางในการจัดการระบบยา การสั่งใช้ยา และการมีปฏิสัมพันธ์กับบริษัทยาและผู้แทนยาอย่างเหมาะสม โดยเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งในการส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลในระบบยาของประเทศต่อไป

ศ.(คลินิก) นพ.อุตม ดชินทร
ประธานอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
สิงหาคม 2557

กิตติกรรม ประกาศ

เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย จัดทำ โดยคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยาและยุติการ ส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการส่งเสริม การใช้ยาอย่างสมเหตุผล โดยเป็นฉบับที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ พัฒนาระบบยาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2555

วัตถุประสงค์ของการจัดทำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขาย ยา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์กลางของประเทศที่ทุกภาคส่วนสามารถนำไปประยุกต์ ใช้หรือขยายเพิ่มเติม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมธรรมาภิบาล ในสถานพยาบาลและการดำเนินการของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยเฉพาะส่วน ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมการขายยา

กระบวนการจัดทำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยานฉบับนี้ ได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายคณะทำงานฯ ขอขอบคุณ

คณะกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (มี ศ.(คลินิก) นพ. ธีรวัฒน์ กุลทนันทน์ เป็นประธาน) ที่เสนอให้มียุทธศาสตร์ย่อยเรื่องการ ส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยาและยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยาแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559 และได้แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยา (มี ผศ.นพ.รุ่งนรินทร์ ประดิษฐสุวรรณ เป็นประธาน) มาดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์

แผนงานพัฒนาโลกใฝ่ระวีระบบยา (กพย.) ภายใต้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่สนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณในการพัฒนาเกณฑ์จริยธรรมอย่างต่อเนื่องจนแล้วเสร็จ

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ที่สนับสนุนจนพัฒนาเป็นมติที่ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 2 พ.ศ.2552 และได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำร่างต้นฉบับเกณฑ์จริยธรรมฯ สำหรับจัดพิมพ์เผยแพร่

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการอย่างเข้มแข็ง รวบรวม สรุปข้อมูลในการจัดทำเกณฑ์จริยธรรมฯ และสนับสนุนการประสานงานต่างๆ เพื่อให้กระบวนการจัดทำเกณฑ์จริยธรรมฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

คณะทำงานฯ หวังว่าเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลของระบบยาต่อไป

คณะทำงานส่งเสริมจริยธรรมและ
ธรรมาภิบาลว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา

หมวด 1

17

คำนิยาม

คำนำ

2

หมวด 2

18

ผู้สั่งยา

กิตติกรรม
ประกาศ

4

สารบัญ

หมวด 3

19

ผู้บริหาร
หรือผู้มีอำนาจ

หลักการ
ของเกณฑ์
จรรยาบรรณว่าด้วย

การส่งเสริมการขายยา
ของประเทศไทย

8

หมวด 4

20

เภสัชกร

หมวด 5

21

บริษัทฯ และ
ผู้แทนฯ

กว่าจะเป็น

เกณฑ์จรรยาบรรณว่าด้วย
การส่งเสริมการขายยา
ของประเทศไทย

26

เกณฑ์
จรรยาบรรณ

ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาของ
ประเทศไทย

12

หมวด 6

23

สถานพยาบาล สถานบริการ
เภสัชกรรม หรือหน่วยงาน

ภาคผนวก

รายนาม คณะอนุกรรมการ
ส่งเสริมการใช้ยาสมเหตุผล

และคณะทำงานส่งเสริม
จรรยาบรรณและธรรมาภิบาล
ว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา

30

หมวด 7

25

สถานศึกษา

หลักการ

ของเกณฑ์จริยธรรม
ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาของ
ประเทศไทย

๑๑

เกณฑ์จริยธรรม
เป็นเป้าหมายที่พึงประสงค์
ที่ทุกภาคส่วนและบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องควรพัฒนา
ให้บรรลุผล

๑๑

เกณฑ์จรรยาบรรณว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาของประเทศไทย
มีเป้าหมายเพื่อ
ใช้เป็น เกณฑ์กลางของประเทศที่
ทุกภาคส่วนสามารถนำไปประยุกต์ใช้
หรือขยายเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริม
ให้เกิดธรรมาภิบาล
ในสถานพยาบาลและการดำเนินการ
ของผู้ประกอบวิชาชีพ

•ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดหา ไม่พึงรับสิ่งใด ๆ เป็นการส่วนตัวจากการส่งเสริมการขายยา และพึงแสดงความโปร่งใสต่อสาธารณะ กรณีที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทยาเพื่อสร้างความเชื่อถือให้แก่วิชาชีพด้านสุขภาพและป้องกันข้อครหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

•สถานพยาบาล สถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่น พึงจัดให้มีระบบรองรับในการรับสิ่งของ การจัดกิจกรรม และการสนับสนุนใดๆ จากบริษัทยา/ผู้แทนยา โดยเป็นระบบที่ทุกคนในหน่วยงานรับรู้ได้ว่าเชื่อถือ มีความโปร่งใส และพร้อมรับการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

•บริษัทยา พึงจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายยา ที่มุ่งประโยชน์เพื่อผู้ป่วย ไม่พึงให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ผู้ป่วยหรือสาธารณสุขในเชิงโฆษณาหรือส่งเสริมการขายยา ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และบริษัทพึงจัดให้มีรายละเอียดค่าใช้จ่ายและรายละเอียดกิจกรรมการส่งเสริมการขายยาตามหลักสากล ที่พร้อมให้สังคมตรวจสอบ

•ผู้แทนยา พึงเสนอข้อมูลที่ทันสมัย ถูกต้อง ครบถ้วน มีหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ไม่ละเลยการให้ข้อมูลผลกระทบหรือผลข้างเคียงจากการใช้ยาที่ถูกต้อง ครบถ้วน แก่ผู้สั่งใช้ยาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดหา โดยแสดงออกหรือปฏิบัติตนในการเสนอข้อมูลหรือกิจกรรมการส่งเสริมการขายยาตามวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคม และพึงดำรงตนให้พร้อมรับการตรวจสอบจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพจากสภาวิชาชีพและสังคม

เกณฑ์จริยธรรม

ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาในประเทศไทย

ห ลั ก ก า ร แ ล ะ เ ห ตุ พ ล |

การส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรมและการใช้ยาที่ไม่สมเหตุผล ส่งผลให้เกิดปัญหาการบริโภคยาเกินจำเป็น บริโภคยาราคาแพงเกินควร ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล ดังนั้นที่ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ.2552 จึงมีมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง "ยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม: เพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสุขภาพของผู้ป่วย ต่อมาคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ.2553 มีมติเห็นชอบมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติดังกล่าว โดยมอบหมายให้ >>

หลักการ และเหตุผล

>> คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งคณะทำงานที่มาจากทุกภาคส่วนที่ไม่มีส่วนได้เสียกับธุรกิจยาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก ให้เป็นเกณฑ์กลางของประเทศ รวมถึงศึกษาระบบการนำหลักเกณฑ์จริยธรรมดังกล่าวมาบังคับใช้ในรูปของกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบและนำหลักเกณฑ์จริยธรรมฯ ไปประยุกต์ใช้หรือขยายเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง

องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ.2531 สำหรับประเทศไทยได้มีพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายเภสัชภัณฑ์ เมื่อปี พ.ศ.2537 โดยที่ยังไม่เคยประกาศใช้ แต่สำหรับประเด็นจริยธรรมปรากฏในข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.2526 และต่อมา ได้แก้ไขปรับปรุงเป็นข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.2549 ส่วนสภาเภสัชกรรมได้กำหนดข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมใน พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติมใน พ.ศ.2538 แต่มิได้มีประเด็นจริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขาย

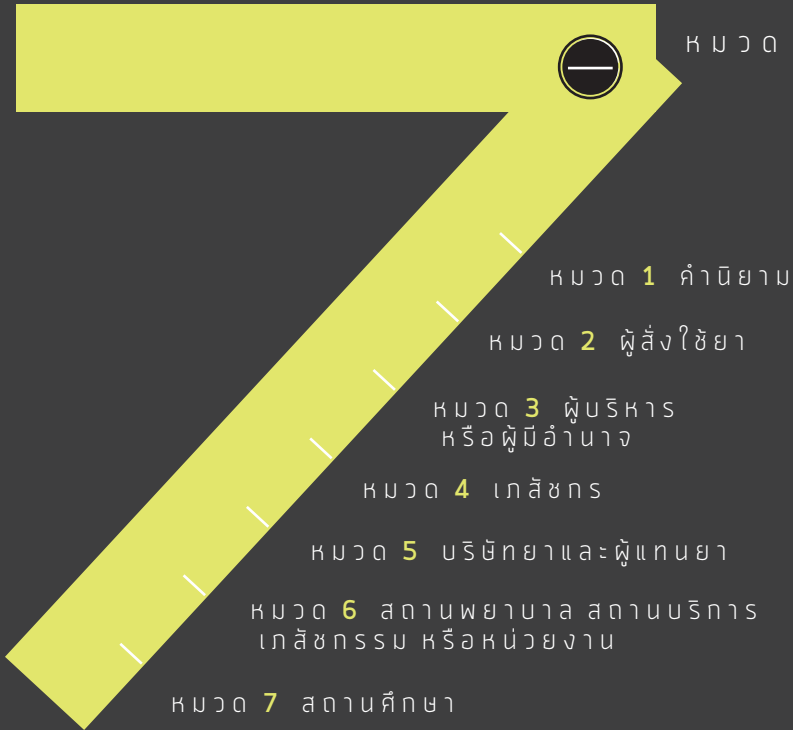
ต่อมา คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการใช้อย่างสมเหตุผล ในคณะกรรมการแห่งชาติด้านยา ได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อจัดทำแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และบริษัทยา ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2551 แต่มิได้มีการบังคับใช้เนื่องจาก คณะกรรมการแห่งชาติด้านยาหมดวาระลงตามการสิ้นสุดของคณะรัฐมนตรี คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยาและยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้อย่างสมเหตุผล ในคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติชุดใหม่ จึงนำแนวทางดังกล่าวมาจัดทำเกณฑ์จริยธรรมการส่งเสริมการขายยาขึ้น เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเกณฑ์กลางของประเทศ โดยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำหลักเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยานี้ไปเป็นแนวปฏิบัติ โดยสามารถประยุกต์ใช้หรือขยายเพิ่มเติม

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์จริยธรรมฯ นี้ ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งเป็นผู้สั่งใช้ยา ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานเภสัชกรในสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงานอื่น บริษัททยาและผู้แทนยา อาจารย์และนักศึกษาของสถานศึกษาด้านการแพทย์และสาธารณสุข

เกณฑ์ จริยธรรม

ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาในประเทศไทย

ประกอบด้วย
เนื้อหา

หมวด 1 • คำนิยาม

ยา หมายถึง ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ และวัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

การส่งเสริมการขายยา หมายถึง การให้ข้อมูล ข้อความ การชักชวน จูงใจ หรือการกระทำด้วยวิธีอื่นใด ที่มุ่งหมายให้มีการสั่งซื้อ การสั่งซื้อ หรือการใช้ยา เพื่อประโยชน์ทางการค้า

การโฆษณา หมายถึง การกระทำไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเกี่ยวกับยา เพื่อประโยชน์ทางการค้า

ข้อความ หมายถึง เรื่องราวหรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือรูปแบบอื่นใด ที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการ หรือสื่อใดๆ

ของขวัญ หมายถึง สิ่งของ ของชำร่วยที่บริษัทยามอบให้แก่บุคคล เพื่อประโยชน์ทางการค้า

ของบริจาค หมายถึง สิ่งของที่บริษัทยามอบให้แก่สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

ตัวอย่างยา หมายถึง ตัวอย่างยาที่แจกแก่บุคคลเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบและลักษณะของยา หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทางคลินิก

ผู้สั่งใช้ยา หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพหรือบุคลากรทางการสาธารณสุขอื่นที่มีสิทธิหรือหน้าที่ในการสั่งใช้ยาได้

ผู้ประกอบวิชาชีพ หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม การสัตวแพทย์ การพยาบาล ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทเวชกรรมไทย หรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาอื่นตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ผู้แทนยา หมายถึง ตัวแทนของบริษัทยาที่มีหน้าที่เข้าพบผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อนำเสนอข้อมูลยา

บริษัทฯ หมายถึง บริษัทยาหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการผลิต นำเข้า และจำหน่ายยา ทั้งในและต่างประเทศ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจลงนามหรือมีอำนาจสั่งการในการคัดเลือก จัดทำ จัดซื้อยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

ผู้มีอำนาจ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่คัดเลือก เสนอ จัดทำ หรือดำเนินการสั่งซื้อยาในสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับก่อนปริญญา ในสถานศึกษา

สถานศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หรือสถาบันร่วมสอน ในสาขาทางการแพทย์และสาธารณสุข

สถานพยาบาล หมายถึง สถานพยาบาลภาครัฐและภาคเอกชน ในทุกระดับ รวมทั้งคลินิก

สถานบริการเภสัชกรรม หมายถึง สถานที่ซึ่งจัดไว้เพื่อให้บริการเภสัชกรรม โดยผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม เพื่อทำหน้าที่ให้บริการเภสัชกรรม ตามกฎหมายยา หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ร้านขายยา”

หน่วยงาน หมายถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการจัดซื้อยาของสถานพยาบาล

หมวด 2 • ผู้สั่งใช้ยา

2.1 ผู้สั่งใช้ยาไม่พึงรับประโยชน์อันเป็นทรัพย์สินจากผู้แทนยาหรือบริษัทฯ เช่น

2.1.1 ของขวัญ รวมถึงการจัดอาหารและเครื่องดื่ม

2.1.2 ตัวอย่างยา

2.1.3.เงิน สิ่งของ หรือประโยชน์อื่นใด ที่บริษัทฯ ให้แก่ผู้สั่งใช้ยา เป็นส่วนตัว ที่ไม่ใช่ค่าตอบแทนวิทยากร

2.2 ผู้สั่งใช้ยาไม่พึงรับบริการอันเป็นกิจส่วนตัวใดๆ จากบริษัทฯ และผู้แทนยา

2.3 ผู้สั่งใช้ยา ไม่พึงแสดงตนในการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขาย ยาใดๆ ต่อสาธารณชนในเชิงธุรกิจ

2.4 ผู้สั่งใช้ยาสามารถแสดงความเห็นต่อสาธารณะโดยการพูด การเขียน หรือโดยวิธีการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับยาในทางวิชาการ โดยผู้สั่งใช้ยา พึงเปิดเผยว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์กับบริษัทยานั้นในสถานะใด

2.5 ผู้สั่งใช้ยาสามารถรับการสนับสนุนจากบริษัทยาไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยาย ทั้งในและต่างประเทศ อันก่อประโยชน์ให้สถาน พยาบาลหรือหน่วยงาน และไม่มีเงื่อนไขข้อผูกมัดเพื่อส่งเสริมการขายยา หรือเวชภัณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งพึงรับการสนับสนุนได้เฉพาะค่าเดินทาง ค่าลง ทะเบียน ค่าวิทยากร ค่าอาหาร และค่าที่พัก สำหรับตนเองเท่านั้นและจำกัด เฉพาะช่วงเวลาของการดูงาน การประชุม หรือการบรรยาย ทั้งนี้การรับ สนับสนุนดังกล่าว พึงผ่านระบบการรับสิ่งสนับสนุนและการกำกับดูแลของ สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

2.6 ผู้สั่งใช้ยา สามารถรับการสนับสนุนการวิจัย โดยผ่านระบบการ รับสิ่งสนับสนุนและการกำกับดูแลของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

2.7 ในการนำตัวอย่างยามาจ่ายให้กับผู้ป่วย ผู้สั่งใช้ยาพึงคำนึงถึง ประโยชน์และความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการ ส่งเสริมการขายยาหรือประโยชน์ส่วนตน โดยผ่านระบบกำกับดูแลการรับ และการจ่ายตัวอย่างยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน ซึ่งควรเป็นระบบ ที่ตรวจสอบได้

2.8 ผู้สั่งใช้ยาพึงสั่งใช้ยาด้วยชื่อสามัญทางยา

หมวด 3 • ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

3.1 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ไม่พึงรับประโยชน์อื่นใด ซึ่งเป็นทรัพย์สิน และบริการจากบริษัทยาหรือผู้แทนยา อันนำมาซึ่งประโยชน์ส่วนตนหรือ ผู้อื่น เพื่อแลกเปลี่ยนกับการตัดสินใจสั่งซื้อยานั้น เช่น ของขวัญ เงิน สิ่งของ ตัวอย่างยา การจัดอาหารและเครื่องดื่ม

3.2 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ไม่พึงอนุญาตให้มีการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนโดยเชื่อมโยงถึงชื่อทางการค้าของยาหรือการอื่นใดที่เป็นการโฆษณาแอบแฝง ภายในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานนั้น

3.3 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงจัดให้มีระบบการคัดเลือกยา การจัดซื้อยา ระบบการคัดเลือกบริษัทผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายยา รวมทั้งระบบการตรวจสอบการจัดซื้อยาที่โปร่งใส เป็นธรรม เพื่อให้ได้ยาที่มีคุณภาพสูง และเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจนั้น มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับบริษัทฯ

3.4 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงจัดระบบการรับสั่งสนับสนุนจากบริษัทฯ ให้เป็นไปอย่างเปิดเผย และไม่เจาะจงบุคคล รวมทั้งจัดระบบในการกำกับดูแลให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานอย่างแท้จริง

3.5 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบเพื่อควบคุมกิจกรรมการส่งเสริมการขายยาในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานนั้น เช่น การกำหนดบริเวณหรือกำหนดเวลาที่อนุญาตให้ผู้แทนยาเข้ามาทำกิจกรรมได้

3.6 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ยาในสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน โดยเน้นการใช้ยาชื่อสามัญ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและความปลอดภัยของผู้ป่วย

3.7 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงกำหนดนโยบายการรับตัวอย่างยา และยินยอมให้ส่งใช้ตัวอย่างยาได้เฉพาะยาที่มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติไว้ในสถานพยาบาลนั้น

หมวด 4 • เกล็ดกร

4.1 เกล็ดกรในสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน ไม่พึงเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้ายที่มีเนื้อหาเชิงโฆษณาอวดอ้างหรือเป็นการส่งเสริมการขายยาแก่ผู้ป่วยและประชาชน

4.2 ในการนำตัวอย่างยามาจ่ายให้กับผู้ป่วย เกล็ดกรในสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงคำนึงถึงประโยชน์และความ

ปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยา หรือประโยชน์ส่วนตัว และพึงจัดให้มีระบบกำกับดูแลการรับและการจ่าย ตัวอย่างยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน ซึ่งควรเป็นระบบที่ตรวจสอบได้

4.3 เกสซ์กรในสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงเสนอข้อมูลที่มีหลักฐานทางวิชาการที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจคัดเลือกยาของคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัดหรือคณะกรรมการที่มีชื่อเรียกอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคัดเลือกกรายการยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน โดยไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาของบริษัทใดบริษัทหนึ่งหรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

หมวด 5 • บริษัทยาและผู้แทนยา

ก. บริษัทยา

5.1 บริษัทยามีหน้าที่ต่อผู้แทนยา ดังต่อไปนี้

5.1.1 บริษัทยาพึงร่วมรับผิดชอบกับผู้แทนยาในความเสียหายที่ผู้แทนยาได้ก่อขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ภายในขอบอำนาจของผู้แทนยา

5.1.2 บริษัทยาต้องไม่กำหนดผลตอบแทนที่เป็นรายได้หลักของผู้แทนยาจากยอดขาย

5.1.3 บริษัทยาพึงฝึกอบรมผู้แทนยา ให้มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลยา ที่ทันสมัย ถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่

5.1.4 บริษัทยาพึงควบคุมจริยธรรมหรือความประพฤติของผู้แทนยาให้เหมาะสม

5.2 บริษัทยามีหน้าที่ต่อผู้สั่งใช้ยา บุคลากรสาธารณสุขอื่นๆ นักศึกษา เจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ดังต่อไปนี้

5.2.1 บริษัทยามีหน้าที่ให้ข้อมูลที่เป็นกลางแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านสุขภาพ เพื่อสนับสนุนให้เกิดความปลอดภัยและประสิทธิผลจากการใช้ยา

5.2.2 บริษัทยาโดยผู้แทนยา ไม่พึงมีปฏิสัมพันธ์เพื่อมุ่งในทางชักจูงให้สั่งซื้อ สั่งใช้หรือสั่งจ่ายยาด้วยประโยชน์อื่นใด ซึ่งเป็นทรัพย์สินและบริการอันเป็นกิจส่วนตัว เช่น ของขวัญ เงิน สิ่งของ การจัดหาอาหารและเครื่องดื่ม

5.2.3 การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายใดๆ ต้องมุ่งเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และข้อมูลที่ต้องได้รับการประเมินว่าถูกต้อง ครบถ้วน มีหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญ โดยไม่ละเลยข้อมูลผลกระทบหรือผลข้างเคียงจากการใช้ยา รวมทั้งไม่มีข้อผูกมัดหรือเงื่อนไขที่เชื่อมโยงให้ตัดสินใจสั่งซื้อหรือสั่งซื้อยานั้นๆ

5.2.4 การสนับสนุนการจัดประชุมวิชาการ หรือการจัดการศึกษาต่อเนื่องสามารถกระทำได้ เฉพาะกิจกรรมที่มุ่งเพื่อให้ข้อมูลยาที่ถูกต้อง ครบถ้วน มีหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญ และไม่ชักนำให้เกิดการใช้ยาตัวหนึ่งตัวใดของบริษัท หรือการใช้ยาที่ไม่สมเหตุผล

5.2.5 บริษัทอย่าไม่พึงให้ตัวอย่างยาโดยตรงแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพ

5.2.6 บริษัทสามารถให้การสนับสนุนการวิจัย โดยผ่านระบบการรับสนับสนุนและการกำกับดูแลของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

5.2.7 ในการนำผลวิจัยทางคลินิกมาอ้างอิง บริษัทอย่าพึงให้ข้อมูลให้ครบถ้วน โดยแสดงทั้งข้อดีและข้อเสีย รวมทั้งสถานะการสนับสนุนการวิจัยของบริษัทให้ชัดเจน

5.2.8 กิจกรรมการส่งเสริมการขายใดๆ ไม่ว่าจะจัดโดยองค์กรหรือหน่วยงานใด หากมีบริษัทฯ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ให้ถือว่าเป็นกิจกรรมในความรับผิดชอบของบริษัทด้วย

5.2.9 บริษัทอย่าไม่พึงจัดกิจกรรมให้ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับยาแก่นักศึกษาที่เชื่อมโยงถึงชื่อการค้าหรือชื่อบริษัทฯ เพื่อป้องกันการโฆษณาแอบแฝง

5.3 บริษัทฯมีหน้าที่ต่อสาธารณะ ดังต่อไปนี้

5.3.1 บริษัทอย่าไม่พึงให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ผู้ป่วยหรือสาธารณชนในเชิงโฆษณาหรือส่งเสริมการขายยา ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

5.3.2 บริษัทฯพึงจัดให้มีข้อมูลที่เพียงพอในการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมการขายยา¹ และสรุปค่าใช้จ่ายการส่งเสริมการขายยาไว้ในรายงานประจำปี

ข. ผู้แทนยา

5.4 ผู้แทนยาไม่พึงเสนอสิ่งจูงใจ ด้วยประโยชน์อื่นใด ซึ่งเป็นทรัพย์สินและบริการอันเป็นกิจส่วนตัว เช่น ของขวัญ เงิน สิ่งของ การจัดอาหาร และเครื่องดื่ม ให้แก่ผู้สั่งใช้ยาหรือบุคคลภายในสถานพยาบาล หน่วยงาน หรือสถานศึกษา

5.5 ผู้แทนยามีหน้าที่และความรับผิดชอบในการนำเสนอข้อมูลยาที่ทันสมัย ถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งอ้างอิงหลักฐานทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญ โดยไม่ละเลยข้อมูลความปลอดภัยข้างเคียงหรือผลกระทบบั้นใดจากการใช้ยา เพื่อเสนอแก่ผู้สั่งใช้ยา

5.6 ผู้แทนยาพึงได้รับการอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมการให้ข้อมูลยาและการส่งเสริมการขายยาอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

5.7 ผู้แทนยาพึงดำรงตนให้พร้อมรับการตรวจสอบจริยธรรม

5.8 ผู้แทนยาไม่พึงเข้าพบนักศึกษา เพื่อการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขายยา

หมวด 6 • สถานพยาบาล สถานบริการ เภสัชกรรม หรือหน่วยงาน

6.1 สถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงกำหนดแนวปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้เหมาะสม กับบุคลากรแต่ละประเภท ดังนี้

ก. ผู้สั่งใช้ยา เภสัชกร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

6.1.1 การรับประโยชน์อันเป็นทรัพย์สิน เงิน สิ่งของ ของขวัญ ของบริจาค หรือบริการจากบริษัทฯหรือผู้แทนยา

.....

¹ ตัวอย่างเช่น ลักษณะประเภทกิจกรรมการส่งเสริมการขายยา และรายชื่อผู้แทนยาที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการขายยา ชื่อของผู้รับ สถานที่ประกอบการของผู้รับ จำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด วันที่จ่ายเงิน

6.1.2 การแสดงตนในการโฆษณาหรือส่งเสริมการขายใดๆ ต่อสาธารณชนในเชิงธุรกิจ และการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการของผู้ตั้งใช้ยาต่อสาธารณะ ในกรณีที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทฯ

6.1.3 การรับการสนับสนุนจากบริษัทฯ ไปประชุม สัมมนา อบรมงานหรือบรรยายทั้งในและต่างประเทศ

6.1.4 การนำตัวอย่างยามาจ่ายให้กับผู้ป่วย

6.1.5 การเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้ายเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้ป่วย

6.1.6 การนำเสนอข้อมูลเพื่อการคัดเลือกยาของคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัดหรือคณะกรรมการที่มีชื่อเรียกอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคัดเลือกการยาของสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรมหรือหน่วยงาน

ข. ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

6.1.7 การรับประโยชน์อันเป็นทรัพย์สิน สิ่งของ ของขวัญ ของบริจาคและบริการใดๆ จากผู้แทนยาหรือบริษัทฯ

6.1.8 การจัดกิจกรรมในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่ให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านสุขภาพที่เชื่อมโยงถึงชื่อการค้า หรือชื่อบริษัทฯ เพื่อป้องกันการโฆษณาแอบแฝง

6.2 สถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงจัดระบบและดำเนินการติดตาม กำกับดูแล เพื่อให้บุคลากรแต่ละประเภทสามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในข้อ 6.1

6.3 กรณีที่สถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน มีการจัดประชุมวิชาการ โดยได้รับการสนับสนุนงบดำเนินการ วิทยากรหรือข้อมูลวิชาการจากบริษัทฯ พึงเปิดเผยการสนับสนุนดังกล่าวให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบทุกครั้ง

6.4 สถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงจัดระบบการรับสนับสนุนจากบริษัทฯ อย่างเปิดเผย โดยเป็นการรับที่ไม่มีภาระจูงบุคคล รวมทั้งพึงจัดระบบในการกำกับดูแลให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงานอย่างแท้จริง

หมวด 7 • สถานศึกษา

7.1 สถานศึกษาไม่พึงอนุญาตให้ผู้แทนยาเข้าพบนักศึกษา เพื่อการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขายยา

7.2 สถานศึกษาไม่พึงอนุญาตให้มีการจัดกิจกรรมให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับยาแก่นักศึกษา ที่เชื่อมโยงถึงชื่อทางการค้าของยา หรือบริษัทยา เพื่อป้องกันการโฆษณาแอบแฝง

7.3 สถานศึกษาไม่พึงอนุญาตให้นักศึกษารับเงิน สิ่งของ หรือการสนับสนุนอื่นๆ จากบริษัทยาโดยตรง

7.4 สถานศึกษาพึงจัดระบบการรับสนับสนุนและการกำกับดูแลการสนับสนุนการศึกษาและกิจกรรมทุกประเภทจากบริษัทยาให้มีความโปร่งใส เพื่อป้องกันการโฆษณาและส่งเสริมการขายยา

7.5 สถานศึกษาพึงควบคุมดูแลให้อาจารย์และบุคลากรของสถานศึกษานั้น ประพฤติตนเป็นแบบอย่างอันดีแก่นักศึกษา ทั้งในแง่จริยธรรมของผู้สั่งใช้ยา และความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างผู้สั่งใช้ยากับบริษัทยา หรือผู้แทนยา

7.6 สถานศึกษาพึงจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการให้ความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางยาที่เชื่อถือได้ โดยปราศจากการชี้นำทางธุรกิจ

7.7 สถานศึกษาพึงจัดหลักสูตรให้แก่นักศึกษา ที่มุ่งเน้นจริยธรรมของผู้สั่งใช้ยา และความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างผู้สั่งใช้ยากับบริษัทยาหรือผู้แทนยา

7.8 สถานศึกษาพึงกำหนดนโยบายให้อาจารย์และบุคลากร เปิดเผยความเกี่ยวข้องกับบริษัทยา เมื่อมีการแสดงความเห็นต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะโดยการพูด การเขียน หรือวิธีการอื่นใดในทางวิชาการ

กว่าจะเป็น

ในการจัดทำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยนั้น เริ่มต้นจากคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยา และยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม* (ผศ.นพ.รุ่งนรินทร์ ประดิษฐสุวรรณ เป็นประธาน) จึงได้จัดทำร่างเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย โดยรวบรวมและวิเคราะห์จากเอกสารสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาขององค์การอนามัยโลก ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของสภာวิชาชีพ ผลการสำรวจ ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรมในโรงพยาบาลรัฐและโรงพยาบาลเอกชนต่อการส่งเสริมการขายยาและมาตรการควบคุมการส่งเสริมการขายยาในโรงพยาบาลทั่วประเทศ ปี 2554 และเกณฑ์จริยธรรมฯ ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการ ส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย

จากนั้นคณะทำงานฯ จึงส่งเวียนร่างเกณฑ์จริยธรรมฯ ทางจดหมาย
เวียนไซต์เพื่อให้ถึงทุกภาคส่วนได้ให้ความเห็น นอกจากนี้คณะทำงาน
ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อเกณฑ์จริยธรรมฯ จากทุกภาคส่วน
ทั้งภาครัฐ ภาควิชาชีพ ภาคการศึกษา และภาคอุตสาหกรรมยา และนำ
ความเห็นมาปรับปรุงร่างเกณฑ์จริยธรรมฯ เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริม
การใช้ยาสมเหตุผลให้ความเห็นชอบ เมื่อมกราคม 2555 และคณะกรรมการ
พัฒนาระบบยาแห่งชาติ มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2555
ปัจจุบันคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล อยู่ระหว่าง
ดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้องและพัฒนาแนวทาง
การนำไปสู่การปฏิบัติต่อไปตามมติคณะกรรมการพัฒนา
ระบบยาแห่งชาติ ลำดับเหตุการณ์ มีรายละเอียดดังนี้

ธันวาคม 2552

- คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- มีมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ.2552 เรื่อง "ยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม: เพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสุขภาพของผู้ป่วย"

20 กรกฎาคม 2553

- คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ มติสมัชชาสุขภาพฯ ครั้งที่ 2 พ.ศ.2552 เรื่อง "ยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม"

ลำดับ เหตุการณ์

เกณฑ์จริยธรรม ว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา ของประเทศไทย

.....
* คทง. มาจากทุกภาคส่วนที่ไม่มีส่วน ได้เสียกับธุรกิจยาทั้งในและต่างประเทศ

26 กรกฎาคม 2554

จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อเกณฑ์ จริยธรรมฯ จากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาควิชาชีพ ภาคการศึกษา และภาคอุตสาหกรรม มีผู้เข้าประชุมประมาณ 180 คน

สิงหาคม 2554

คณะทำงานฯ จัดทำเกณฑ์ จริยธรรมฯ ด้วยการส่งเสริมการขายยา ฉบับสมบูรณ์

12 มกราคม 2555

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลให้ควมเห็นชอบต่อเกณฑ์จริยธรรม

ธันวาคม 2556

คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติรับทราบ เรื่องเกณฑ์จริยธรรมฯ และมีมติให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ดำเนินการสร้าง ความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้อง และร่วมลงนามรับรอง เกณฑ์จริยธรรมฯ รวมทั้งพิจารณาเสนอแนวทาง นำไปสู่การปฏิบัติต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบยา

ตุลาคม 2556

- คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลเห็นชอบให้เสนอประกาศเรื่องเกณฑ์จริยธรรมฯ คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ
- แต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมจริยธรรมและธรรมาภิบาลว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา (มี พล.ต.ท.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ เป็นประธาน)

53

บต่อ
ม

กุมภาพันธ์ 2554

• คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริม
จริยธรรมผู้สั่งจ่าย และยุติการส่งเสริมการขายยา
ที่ขาดจริยธรรม* (ผศ.นพ.รุ่งนรินทร์ ประดิษฐ์สุวรรณ
เป็นประธาน) เพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์

กุมภาพันธ์- เมษายน 2554

คณะทำงานส่งเสริมจริยธรรมฯ
จัดทำร่างเกณฑ์จริยธรรมยา

พฤษภาคม-มิถุนายน 2554

คณะทำงานฯ ส่งเวียนร่างเกณฑ์
จริยธรรมฯ ทางจดหมายและ
เว็บไซต์เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ให้
ความเห็น

14 มีนาคม 2554

• ครม. มีมติเห็นชอบตอนโยบายแห่งชาติด้านยา
พ.ศ.2554 และยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยา
มี 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การเข้าถึงยา การใช้ยา
สมเหตุผล การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตยา
และการพัฒนาระบบควบคุมยา

มกราคม 2555

ส่งเสริมการใช้ยา
ตามเห็นชอบ

9 สิงหาคม 2555

คณะกรรมการพัฒนา
ระบบยาแห่งชาติ ให้ความ
เห็นชอบต่อเกณฑ์จริยธรรมฯ

กันยายน 2555

- แพทยสมาคมมีหนังสือถึงคณะ
กรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ
- เริ่มดำเนินการในโรงพยาบาลนำร่อง

่างสมเหตุผล
ธรรมฯ ต่อ

รรมา
จริยา

• นำไปผนวกในการดำเนินโครงการโรงพยาบาล
ส่งเสริมการใช้ยาสมเหตุผล (RDU hospital) คณะ
กรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติรับทราบเรื่องเกณฑ์
จริยธรรมฯ และมีมติให้คณะกรรมการส่งเสริม
การใช้ยาอย่างสมเหตุผล สร้างความเข้าใจให้ผู้
เกี่ยวข้อง และร่วมลงนามรับรองเกณฑ์จริยธรรมฯ
รวมทั้งพิจารณาเสนอแนวทางนาไปสู่การปฏิบัติ
ต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ

กรกฎาคม 2556

คณะอนุกรรมการส่งเสริม
การใช้ยาอย่างสมเหตุผล
ทำหนังสือชี้แจงแพทยสภา/
แพทยสมาคมมีหนังสือ
ตอบกลับ

รายนามคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

1. คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	ประธานอนุกรรมการ
2. อธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
3. อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
4. อธิบดีกรมการแพทย์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
5. อธิบดีกรมควบคุมโรค หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
6. อธิบดีกรมบัญชีกลาง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
7. เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
8. เลขาธิการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
9. เจ้ากรมการแพทย์ทหารบก หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
10. นายกแพทยสภา หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
11. นายกสภาเภสัชกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
12. นายกทันตแพทยสภา หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
13. นายกสภาการพยาบาล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
14. นายกสัตวแพทยสภา หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
16. ผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนก หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
17. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพ
โรงพยาบาล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
18. ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
19. ประธานราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
20. ประธานคณะกรรมการศูนย์ประสานงาน
คณะเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
21. ประธานภาคีคณะบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์
แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
22. ผู้จัดการแผนงานพัฒนาไกลเฝ้าระวังระบบยา	อนุกรรมการ
23. นายกสมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
24. ประธานชมรมผู้อำนวยการ โรงพยาบาล
ศูนย์โรงพยาบาลทั่วไป หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
25. ประธานชมรมผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชุมชน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
26. นางวันดี โภคะกุล	อนุกรรมการ
27. นายเทียม อังสาชน	อนุกรรมการ
28. นายพิสนธิ์ จงตระกูล	อนุกรรมการ
29. นายอาณภาพ เลชะกุล	อนุกรรมการ

30. นายวิษณุ ธรรมลิขิตกุล	อนุกรรมการ
31. นางสาวรุ่งทิวา หมิ่นป่า	อนุกรรมการ
32. นางสาวอารยา ศรีไพโรจน์	อนุกรรมการ
33. นางสาวยุพิน ลาวัณย์ประเสริฐ	อนุกรรมการ
34. ผู้อำนวยการสำนักยา	อนุกรรมการและเลขานุการ
35. เกสัชกรที่ผู้อำนวยการสำนักยามอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
36. เกสัชกรที่ผู้อำนวยการสำนักยามอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

**รายนามคณะทำงานส่งเสริมจริยธรรม
และธรรมาภิบาลว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา**

1. นายธีรวัฒน์ กุลทนันทน์	ที่ปรึกษา
2. นายรุ่งนรินทร์ ประดิษฐ์สุวรรณ	ที่ปรึกษา
3. นางสาวจรียา แสงสัจจา	ประธาน
4. นางวันดี โภคะกุล	รองประธาน
5. เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
6. คณบดีคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
7. คณบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี หรือผู้แทน	คณะทำงาน
8. นายกแพทยสภา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
9. นายกสัตวแพทยสภา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
10. นายกทันตแพทยสภา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
11. นายกสภาเภสัชกรรม หรือผู้แทน	คณะทำงาน
12. นายกสภาการพยาบาล หรือผู้แทน	คณะทำงาน
13. เลขาธิการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
14. ผู้จัดการแผนงานพัฒนาไกลเฝ้าระวังระบบยา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
15. ประธานชมรมผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป หรือผู้แทนคณะทำงาน	คณะทำงาน
16. นายกสมาคมโรงพยาบาลเอกชน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
17. ประธานชมรมผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
18. นายกสมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล หรือผู้แทน	คณะทำงาน
19. ประธานชมรมเภสัชกรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือผู้แทน	คณะทำงาน
20. ประธานมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค หรือผู้แทน	คณะทำงาน
21. ผู้อำนวยการสำนักยา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
22. นางสุนทรี ท.ชัยสัมฤทธิ์โชค	คณะทำงานและเลขานุการ
23. นางนภาพรณี ภูริปัญญานิช	คณะทำงานและเลขานุการร่วม
24. นายสุภนัย ประเสริฐสุข	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ
ในความร่วมมือของ
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
แผนงานพัฒนาคลังเทคโนโลยีระบบยา
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
องค์การอนามัยโลก

Medicine
Rational Drug Use
Transparency
Criteria
Code
of Conduct
Governance
in Medicinal promotion
Participation
Rational Drug Use
Disclosure
Academic Detailing
Ethical
Medicine
Criteria
Participation
Transparency
Ethical
Criteria
Governance
in Medicinal
Promotion
Academic
Detailing
Drug
Generic
name
representative
Rational Drug Use
Law and Regulation
Pharmacist
Academic Detailing
Pharmacist
Ethical
Transparency
Criteria
name
Generic
Participation
Prescriber
Participation
Law and Regulation
Participation
Generic name

สำนักยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข โทร 0 2590 7155
โทรสาร 0 2590 7341
E- mail: nlem@fda.moph.go.th